

Jaana Strandman ps

Kirjallinen kysymys mobiililaitteiden käytön rajaamisesta koulupäivän aikana

Eduskunnan puhemiehelle

Koulupäivän aikana oppilas saisi käyttää mobiililaitetta vain huoltajan antamalla luvalla opetustarkoituksiin ja henkilökohtaiseen yhteydenpitoon huoltajan tai viranomaisen kanssa.

Perusopetuksen yhteisissä järjestyssäännöissä voidaan todeta jo tällä hetkellä, että mobiililaitteiden (matkapuhelin, tabletti) häiritsevä käyttö on kielletty kouluaikana. Näin ollen perusopetuksen opettaja voi puuttua mobiililaitteen häiritsevään käyttöön jo nykyisten järjestyssääntöjen perusteella. Koulun järjestyssäännöissä ei voida kokonaan kieltää mobiililaitteiden tuomista kouluun, mutta järjestyssäännöillä voidaan rajoittaa mobiililaitteiden käyttöä opetuksen aikana.

Perusopetuksen järjestyssäännöissä voidaan kieltää mobiililaitteiden opetusta ja oppimista häiritsevä käyttö oppitunneilla. Koulu voi edellyttää, että mobiililaitte on häiriötä aiheuttamattomassa tilassa opetuksen aikana. Häiriötä aiheuttamattomalla tilalla tarkoitetaan, että laite on äänettömänä sekä värinä, valo ja muut on asetettu pois käytöstä. Opetusta häiritsevästi voidaan kieltää myös kuvan ja äänen lähettäminen suoratoistona oppitunnilta ilman opetukseen liittyvää syytä.

Välitunnilla mobiililaitteen käyttöä ei voida nykylainsäädännön mukaan kokonaan kieltää, mutta silloinkin kiusaamiseen sekä häiritsevään tai muuhun epäasialliseen käyttöön koulun tulee puuttua. Välitunneilla tapahtuvaa mobiililaitteiden käyttöä on usein vaikea valvoa. Koulu voi suosittaa, että välitunneilla mobiililaitteita ei käytetä. Jos koulu rajoittaa mobiililaitteiden käyttöä välitunneilla, tulee sen huolehtia, että oppilaalla on tarvittaessa mahdollisuus esimerkiksi ottaa yhteyttä huoltajaansa tai hoitaa henkilökohtaisia asioita, joita ei voi siirtää myöhemmäksi.

Koulussa voidaan laatia yhdessä oppilaiden ja heidän huoltajiensa kanssa järjestyssääntöjä tarkentavia pelisääntöjä tietokoneen, kännykän ja muiden mobiililaitteiden käytöstä koulussa. Oppilaat ja heidän huoltajansa voivat sitoutua noudattamaan pelisääntöjä ja allekirjoittaa ne, mutta muodollisesti ei ole kyse sopimuksesta.

Laajaa tutkimusnäyttöä mobiililaitteiden käytön vaikutuksesta ei ole julkaistu. Käytännön kokemuksena kouluilla tiedetään, että koululaisten ongelmallinen sosiaalisen median käyttö voi olla yhteydessä esimerkiksi lisääntyneeseen oireiluun, väsymykseen, yksinäisyyteen ja vähäiseen fyysiseen aktiivisuuteen. Viestien tulo ja niiden tarkistaminen häiritsevät keskittymistä ja oppimista. Toisaalta sosiaalinen media on mahdollistanut yhteydenpidon pitkistä välimatkoista huolimatta ja esim. pandemian aikana, kun kohtaaminen ei ole ollut muutoin mahdollista.

Kirjallinen kysymys KK 121/2023 vp

Edellä olevan perusteella ja eduskunnan työjärjestyksen 27 §:ään viitaten esitän asianomaisen ministerin vastattavaksi seuraavan kysymyksen:

Millä aikataululla hallitus on tuomassa mobiililaitteiden käyttöä koulussa rajoittavan lain eduskunnan käsittelyyn ja

millä muilla keinoin hallitus aikoo edistää koulujen työrauhaa?

Helsingissä 6.10.2023

Jaana Strandman ps